

P. Pavlièiæ: O Siniši Glavaševiæu

Autor Administrator

ROĐENJE LEGENDE

Iz knjige: Prièe iz Vukovara, MH

...On je, tako, teme vlastitih prièa, njihove poante, njihovu vrijed-nost, plaæao onim životom kakav je živio u Vukovaru je-seni devedeset i prve. Jošviše, on je svaku prièu pripovi-jedao kao da mu je posljednja, jer svaka je doista mogla biti posljednja. Zato je u svaku od njih ulagao svu svoju snagu, govorio je istinito, s punim ulogom...

Sinišu
Glavaševiæa susreo sam samo jednom u životu. Bilo je to u listopadu 1990: imao sam u Vukovaru knji-ževnu veèer, a Glavaševiæ je došao napraviti sa mnom razgovor za lokalnu radio-stanicu, pa smo poslije toga jošneko vrijeme posjedili. Nismo govorili o politici (u Vuko-varu do rata nitko nikada nije prièao o politici), a ni o dalnjem razvoju situacije. Razgovarali smo o književno-sti, o tome kako u naše vrijeme treba pisati, o tome što ljudi žele èitati.

Nisam tada mogao ni slutiti da æe èovjek s kojim sjedim za stolom za manje od godinu dana postati legendom. I zato sam u posljednjih deset godina bezbroj puta sebe prekorio što ga nisam pažljivije slušao, što mu nisam bo-lje promotrio lice i gestikulaciju, što mu nisam postavio neka pitanja. Jer, uvijek mi se èini da se Glavaševiæeva buduæa sudbina morala veæ tada nekako vidjeti u njegovim oèima,

èuti u glasu, osjeæati u smislu njegovih rijeèi. A ja je tada nisam prepoznao.
 Zato sam, još od pada Vukova-ra, bezbroj puta sebi postavio pitanje što je to
 Glavaševiæa, meðu svim autorima koji su svjedoèili o ratu, uèinilo najpoznatijim,
 što ga je uèinilo simboliènim, što je uèini-lo da na spomen njegova imena tako
 mnogo ljudi osjeti knedlu u grlu i suze u oèima. I, evo što sam smislio.

Prvo,
 i najvažnije, Glavaševiæ je èinio ono što bi svaki pi-sac i inaèe morao èiniti:
 on je za svoje tekstove jamèeo vla-stitim životom. Ne samo zato što je dobro
 znao da æe ga oni o èijoj agresiji izvještava smjesta ubiti ako ga se domognu
 (kao što su ga i ubili), nego i iz drugih, važnijih ra-zloga. On je bio u isto
 vrijeme i pisac i novinar. Kao novi-nar, javljao je o ratnim zbivanjima, o
 opsadi Vukovara. Kao pisac, nastojao je ono što mu se tih dana dogaðalo sa-žeti
 u prièe, dakle, u opæenitije, literarno iskustvo. On je, tako, teme vlastitih
 prièa, njihove poante, njihovu vrijed-nost, plaæao onim životom kakav je živio
 u Vukovaru je-seni deveDeset i prve. Još više, on je svaku prièu pripovi-jedao
 kao da mu je posljednja, jer svaka je doista mogla biti posljednja. Zato je u
 svaku od njih ulagao svu svoju snagu, govorio je istinito, s punim ulogom.
 Napokon, on je pisanjem prièa na neki naèin zavaravao vlastitu smrt: kvalitetom
 tih tekstova, nastojanjem da oni budu dobri i mimo rata i mimo Vukovara, Siniša
 je stvarao nešto šæe ga nadživjeti, i na taj je naèin svoju smrt — kojoj se možda
 i nadoao — uèinio sporednom èinjenicom, koja njegovu djelu ne može naudit. Pišuæi, on je ispunjavaao svoj sudbinski zadatak, pa zato njegovi tekstovi i
 djeluju tako mirno, blago i spokojno.

I,
 to je drugi razlog njegova odlaska u legendu. Jer, on je u nekom smislu bio
 utjelovljenje èovjeka u ratu, bio je sli-ka i prilika svih ljudi koji su se
 ikad našli u toj situaciji. Lako je sjetiti se toga: kad je pucalo, kad su sirene
 zavi-jale, kad su dolijetale rakete, svi su ljudi nastojali obav-ljati svoje
 svakodnevne poslove kao da se ništa ne dogaða. Nekako se èinilo: ako uspijemo
 posvršavati te svoje banalne posliæe (zaliti cvijeæe, iznijeti stari papir,
 održati sastanak, ukiseliti paprike, poslati pismo), bit æe saèuva-na i naša
 svakodnevica kojoj ti poslovi pripadaju; naš ži-vot — a njega èine upravo ti
 obièni poslovi — neæe nestati pod bombama. A Siniša Glavaševiæ je, zajedno sa
 svo-jim kolegama s vukovarskoga radija, taj stav razvio do sa-vršenstva. Oni su
 izvještavali do posljednje sekunde, i na taj su naèin održavali na životu i
 sebe i druge.

Nije
 pri tome važno što je Siniša Glavaševiæ nešto javljao nama, koji smo bili izvan
 opsade. Važno je što je informirao Vu-kovarce, ljudi koji su i sami znali što
 se zbiva, ali im je bilo sudbinski dragocjeno što se lokalni radio oglšava, što
 emitira, što ih uvjerava kako su još uvijek tu, kako su živi. I, važno je to
 informiranje bilo za Sinišu samoga i za njegove kolege: dotle dok su emitirali,
 dotle su bili živi, dotle su obavljali svoju dužnost prema životu i vlastitoj
 sudbini. Drukèije nisu mogli. Izravni prijenos vlastite propasti bio je njihov
 doprinos modernom novinarstvu. Svaki od njih, a Glavaševiæ možda najviše, slika
 je i prili-ka èovjeka u ratu.

Ali,
također i èovjeka uopæe. To je, mislim, treæi razlog što je Glavaševiæ postao legendom. Jer, s njim se svatko može identificirati, buduæi da je on bio obièan èovjek su-oèen s teškom nevoljom: onako kako je njega zadesio rat, tako je nekoga drugog zadesila bolest, nekoga treæeg smrt bližnjega, nekoga èetvrtog nesretna ljubav. Glava-ševiæ je bio alegorija èovjeka koji se nosi s vlastitom sud-binom, i èovjeka koji toj sudbini uzvraæea sredstvima koja mu stoe na raspolaganju: obiènom, ljudskom ljubavlju za obièene, ljudske stvari. Njegov odgovor na izazov sudbine jasno nas pouèava: kad naiðe velika nesreæea, èovjek pro-tiv nje nema ni velikih ni moænih oružja, pa mora uzeti mala: vlastiti osjeæaj za pravdu, vlastiti zdravi razum, vlastite blage i svakodnevne emocije koje ga i inaèe održavaju na životu. I, ta su slaba oružja —; tako pokazuje Glavaševiæev sluèaj —; zapravo najefikasnija od svih, jedi-no se njima može pobijediti veliko zlo.

Ta

pobjeda, dakako, ne znaèi da æe onaj tko zlu odolijeva ostati živ, kao što ni Siniša nije ostao živ. Ostala su, me-dutim, živa oružja uz pomoæ kojih se borio, ostale su vri-jednosti za koje se u svojim tekstovima zalagao, a to bi valjda i njemu bilo najvažnije: ostala je odanost rodnom gradu, ostalo je jednostavno i samorazumljivo shvaæanje pravde i istine što ga njegove prièe sadržavaju, ostala je ljubav prema svijetu i životu koju ni najteže bombe nisu mogle ugasiti. Saèuvavši vrijednosti koje su mu bile važne, Glavaševiæ je sam mogao mirno nestati.

Pa

ako ga onda, prilikom jedinog našeg susreta, nisam dobro pogledao i poslušao, time moæda nije sve izgublje-no: sve što je važno —; sve što je Glavaševiæ mislio da je doista važno —; saèuvano je u onome što je izgovorio i na-pisao. Iz toga se može vidjeti zašto je postao legendom.

Pavao Pavlièiæ